

візки, що калібруються, шеди або в бункери мобільних кормороздавачів. Навесні основному стаду звірів корм роздають частіше вручну, розкладаючи на внутрішні дерев'яні кормові полицьки, розташовані на дверцятах клітин. При годуванні цуценят під самкою корм кладуть спочатку в будиночки, а потім у вигули біля лаза на плоскі лотки-годівниці. З двомісячного віку і до забою молодняк норок годують сумішшю, яку кладуть на сітчасту стелю клітини. Потрібно суворо дотримуватись встановленого режиму годівлі. Молодняк та дорослих звірів зазвичай годують двічі на добу (вранці та ввечері). На одноразове годування норок краще переводити з вересня (після поділу поголів'я на племінних та забійних звірів).

Залишки корму-мішанки прибирають перед наступною роздачею, а у цуценят у підсосний період і в перші дні після відсадження - через 2-3 години після роздачі. Напувають звірів 2-3 рази на добу за допомогою шланга, взимку у сильні морози замість води в напувалку кладуть чистий сніг.

У різних країнах світу розробляється метод годування м'ясоїдних звірів сухими повнораціонними гранульованими комбікормами. Однак впровадження їх у практику стримується дефіцитом і високою вартістю основного компонента гранул - рибного борошна хорошої якості, а також труднощами із забезпеченням звірів водою в холодну пору року при утриманні у зовнішніх шедях та інших причин.

УДК: 636.2.034:591.545

ВПЛИВ РОКУ ТА МІСЯЦЯ ОСІМЕНІННЯ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ ТЕЛИЦЬ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ

Люта І. М., *магістр, асистентка*

liutaim@mnaui.edu.ua

*Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Питанням вивчення впливу віку першого осіменіння на молочну продуктивність корів давно займається багато вчених (Карлова та ін., 2018; Димчук та ін., 2022; Крамаренко, 2024). Також ряд науковців досліджували вплив року та сезону отелення і народження на формування молочної продуктивності та інших господарськи корисних ознак (Пославська та ін., 2015; Полупан та ін., 2022; Samia et al., 2022). На жаль, проблемі вивчення впливу року та місяця осіменіння телиць на їх продуктивність українськими вченими сьогодні приділяється

дуже мало уваги. Тому метою даної роботи було вивчення впливу року та місяця осіменіння на відтворювальні якості телиць голштинської породи.

Для проведення дослідження були використані первинні дані щодо осіменіння телиць голштинської породи, які утримувалися на базі господарства СТОВ «Промінь» Миколаївської області ($n = 598$ гол.). У якості залежної змінної в аналізі було використано наступні ознаки відтворювальних якостей для нетелів: вік першого запліднення та кількість осіменінь на одне підтверджене запліднення, що призвело до отелення. Крім того, було враховано ще дві бінарні ознаки: чи мав місце хоча б один випадок абортів впродовж періоду осіменіння та чи зафіксовано народження мертвонародженого теляти під час першого отелення.

Під час дослідження встановлено вірогідний вплив року осіменіння телиць голштинської породи на їх вік при першому заплідненні ($P < 0,001$). Наймолодшими (у віці 388,7 днів) запліднювалися телиці, яких осіменяли протягом 2021 року, пізніше всіх (у віці 486,0 днів) запліднювалися телички, осіменіння яких проводили впродовж 2014 року. Вплив року осіменіння телиць на кількість осіменінь, яка привела до запліднення, не був вірогідним, хоча було відмічено певну тенденцію ($P = 0,085$) до вірогідного збільшення кількості осіменінь, у телиць, осіменіння яких здійснювали у 2014 році та зменшення їх кількості (осіменіння в 2021 році) (*post-hoc analysis*; в усіх випадках $P < 0,05$).

Встановлено, що місяць осіменіння телиць вірогідно не впливає на їх вік при першому заплідненні, але, незважаючи на це, було зафіксовано певну тенденцію ($P = 0,142$) до вірогідного збільшення віку телиць при першому заплідненні у тварин, яких осіменяли у серпні.

Що стосується кількості осіменінь, які призвели до запліднення, то вплив місяця осіменіння телиць на цю ознаку був статистично невірогідним ($P = 0,406$). Проте простежується певна тенденція до ймовірного збільшення кількості осіменінь у тварин, осіменіння яких проводили у серпні. В ході проведених досліджень було встановлено, що рік осіменіння телиць не має вірогідного впливу на мінливість показників наявності у них абортів ($P = 0,17$) та мертвонародження ($P = 0,09$). При цьому простежувалася стійка тенденція, за якої було помічено вірогідні відмінності між наявністю мертвонародження у телиць, яких осіменяли у 2017 році (відсутні мертвонародження) та у 2021 році (чотири телиці мали мертвонародження).

Отже, при оцінюванні відтворювальних якостей телиць голштинської породи необхідно враховувати рік та сезон осіменіння, адже результати наших досліджень вказують на те, що телиці, яких осіменяли в жовтні та січні запліднювалися у більш ранньому віці порівняно з телицями, осіменіння яких проводили в травні та серпні.

Список використаних джерел:

1. Димчук, А. В., Понько, Л. П. (2022). Вплив живої маси, віку першого осіменіння та отелення на молочну продуктивність корів. *Наукові доповіді НУБіП України*, 4(98). <http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi2022.04.009>.
2. Карлова, Л. В., Лесновська, О. В., Пришедько, В. М., Дутка, В. Р., & Єсіна, Е. (2018). Вплив віку першого осіменіння корів різних порід на їх продуктивні якості. *НТБ ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин*, 19(1), 286-292.
3. Крамаренко, С. С. (2024). Вплив віку першого осіменіння на молочну продуктивність корів. *Таврійський науковий вісник*, 136(1), 242-252. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.136.1.30>.
4. Полупан, Ю. П., Базишина, І. В., Почукалін, А. Є., Прийма, С. В., & Полупан, Н. Л. (2022). Вплив року і сезону на молочну продуктивність корів. *Розведення і генетика тварин*, 63, 71-90. <https://doi.org/10.31073/abg.63.08>.
5. Пославська, Ю. В., Федорович, Є. І., & Бабік, Н. П. (2015). Вплив сезону народження та сезону отелення корів на їх молочну продуктивність. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького*, 17(3), 297-302.
6. Samia M. Abd El-Rheem et al. (2022). Effect of Calving Season and Parity on Productivity, Post-partum Reproductive Parameters and Disorders, and Economic Indices in Holstein Cows Kept Under Subtropical Conditions in Egypt. *Journal of Advanced Veterinary Research*, 12(4), 426-433.

УДК: 638.124.4:159.929

ВПЛИВ ВІДБОРУ БДЖОЛИНОГО ОБНІЖЖЯ НА ЛЬОТНУ АКТИВНІСТЬ БДЖІЛ

Міщенко О. А., кандидат с.-г. наук

Литвиненко О. М., кандидат біол. наук, старший дослідник

Боднарчук Г.Л., кандидат с.-г. наук

Романенко Л.І.

ННЦ «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича», м. Київ, Україна

Криворучко Д. І., кандидат вет. наук, доцент

alesyasandra@ukr.net

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Бджола медоносна – політроф, який живиться поряд з нектаром пилюком квітів багатьох видів рослин (Brodtschneider & Crailsheim, 2011). Активність бджіл, по збору пилюку прямо